

UMĚNÍ A DOMOV

Aby se pro nás určité místo na Zemi mohlo stát domovem, musíme se v něm cítit klidně a bezpečně, zároveň nás ale musí dokázat stimulovat svými podněty a k tomu všemu by nám mělo umožnit splynout s ním v pevné identitě.

Asi není náhodou, že podobné vlastnosti jako skutečný domov má také skutečně umění.

Umění a domov mají tu společnou vlastnost, že vedou člověka spolehlivě po neklidné cestě k oáze bezpečí, ve které dokáže vzdorovat bláznivým poryvům vichřic neklidného světa. Dávají mu pevný bod, díky němuž se pak už ani v té největší nepohodě neztratí. Domov i umění dokáží vytvořit svůj vlastní svět, který je stavěn přesně na míru člověka, takže působí zároveň přirozeně a útulně a zároveň smírně a konejšivě.

Přitom nejsou místem skleslosti a letargie. Umění i domov dokáží stimulovat stále novými podněty. Skutečný domov na nás působí neustále novými impulzy o kterých mohou jen snít mnozí z těch, kdo se za vzrušením trmácejí do dálek stále větších, vyšších a nedostupnějších. Náš domov, nejdůvěrněji známé místo na nás působí v každé roční době stejně podnětně a vzrušivě jako ta nejdokonalejší a nejrafinovanější umělecká díla. Dokáže nás probouzet do stále nových světů a umožňuje nám zažívat ve zdánlivé každodennosti nová a nová dobrodružství poznání.

A konečně je umění právě tak jako domov místem jako stvořeným pro to, abychom si s pomocí jeho darů dokázali vystavět svoji vlastní osobnost. Jsou zdrojem, ze kterého čerpáme stavební kameny pro svoji vlastní identitu. A dobrou zprávou je, že oba tyto zdroje jsou podobně bezedné a naprosto stejně nevyčerpatelné. Díky nim můžeme neomezeně růst, aniž by to bylo na úkor kohokoliv druhého. Není na světě mnoho jiných příležitostí k tak neomezenému a neagresivnímu růstu.

Pokud by domov zůstal bez umění, něco by mu chybělo. Působil by smutně a prázdň. Jeho klid by nebyl ničím oživován. Pokud by umění bylo bez domova, také by nám v něm něco scházelo. Vzrušovalo by nás, ale nekonejšilo.

Naštěstí jsou místa, kde se kouzlo obojího vzácně prolíná, nečekanými způsoby se doplňuje a navzájem umocňuje. Ukryta ve stínu zahrady Moravy, schraňuje Kroměříž po dlouhá staletí doklady rozvoje ducha, aby je neporušené a rozhojněné předalo dalším generacím, které budou zajisté toužit po umění a potřebovat domov neméně než my.

Prof. PhDr. Jan Keller, CSc.